

MAGAZYNIERZY

**Analiza porównawcza zbioru zawodów
w Polsce i Ukrainie**

Nr 9/2023

Funded by
the European Union

 IOM
UN MIGRATION

Funded by
the European Union

MAGAZYNIERZY

Analiza porównawcza zbioru zawodów w Polsce i Ukrainie

Nr 9/2023

Warszawa 2023

Niniejszy dokument został opracowany dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej.

Poglądy w nim wyrażone nie mogą być w żaden sposób traktowane jako odzwierciedlenie oficjalnej opinii Unii Europejskiej.

Analiza porównawcza została przeprowadzona w ramach projektu *Wsparcie techniczne w celu ułatwienia integracji społecznej i zawodowej obywateli państw trzecich w Polsce, w tym uciekających z Ukrainy*, którego celem jest wsparcie władz polskich w zapewnieniu osobom uciekającym przed wojną sprawnego i skutecznego dostępu do procedur i usług publicznych w zakresie integracji społecznej i zawodowej.

Projekt został sfinansowany przez Unię Europejską w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego zarządzanego przez Komisję Europejską (Dyrekcja Generalna ds. Wspierania Reform Strukturalnych – DG Reform). Przy realizacji projektu IOM współpracowało z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej.

Niniejsza broszura jest materiałem poglądowym informującym o różnicach i podobieństwach między polskimi a ukraińskimi zawodami w danym obszarze oraz o możliwych ścieżkach uznania kwalifikacji w Polsce w ramach określonej działalności zawodowej. Powstała ona w wyniku analizy porównawczej i zawiera odniesienia do właściwych instytucji i procedur. Broszura nie jest instrukcją uznawania kwalifikacji zawodowych ani dokumentem prawnym.

Materiał zawarty w broszurze został skonsultowany z właściwymi ministerstwami i środowiskami zawodowymi.

Zawarte tu informacje odnoszą się do stanu prawnego na lipiec 2023 r.

SPIS TREŚCI

Jak korzystać z broszury	7
Kluczowe pojęcia i skróty	11
1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZBIORU	15
1.1. Nazwy i kody grup zawodów opisanych w zbiorze	15
1.2. Nazwy i kody poszczególnych zawodów w zbiorze	16
1.3. Mapa zbioru	16
2. ANALIZA PORÓWNAWCZA POSZCZEGÓLNYCH ZAWODÓW W ZBIORZE	19
2.1. (PL) Magazynier • (UA) Magazynier (Комірник)	20
2.1.1. Dane identyfikacyjne zawodu	20
2.1.2. Podobieństwa i różnice	20
2.1.3. Opis zadań zawodowych	20
2.1.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	22
2.1.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Magazynier	23
2.2. (PL) Magazynier-logistyk • (PL) Technik logistyk	25
2.2.1. Dane identyfikacyjne zawodu	25
2.2.2. Podobieństwa i różnice	25
2.2.3. Opis zadań zawodowych	25
2.2.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	27
2.2.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Magazynier-logistyk oraz (PL) Technik logistyk	28
2.3. (PL) Pracownik punktu skupu • (UA) Pracownik punktu skupu (Приймальник ільськогосподарських продуктів та сировини)	29
2.3.1. Dane identyfikacyjne zawodu	29
2.3.2. Podobieństwa i różnice	29
2.3.3. Opis zadań zawodowych	29
2.3.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	30
2.3.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Pracownik punktu skupu	31

2.4. (PL) Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) • (UA) Kierowca wózka widłowego (Водій навантажувача)	32
2.4.1. Podobieństwa i różnice	32
2.4.2. Podobieństwa i różnice	32
2.4.3. Opis zadań zawodowych	32
2.4.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	35
2.4.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)	37
Podstawy prawne i inne źródła	38

JAK KORZYSTAĆ Z BROSZURY

Broszura zawiera informacje o 8 polskich i ukraińskich zawodach i specjalnościach w zbiorze *Magazynierzy*.

CZĘŚĆ PIERWSZA: MAPA ZBIORU

W części pierwszej znaleźć można **informacje** odnoszące się do całego zbioru, **które pozwalają ustalić ogólne podobieństwa i różnice pomiędzy zawodami** opisanymi w zbiorze. Jest to **rodzaj mapy**, która umożliwia znalezienie:

- **ZAWODÓW BARDZO PODOBNYCH** – czyli takich, które mają zbieżny zakres zadań zawodowych, a do ich wykonywania wymagane / preferowane są podobne kwalifikacje;
- **ZAWODÓW POKREWNYCH** – podobnych, ale różniących się od siebie w znaczący sposób (pod . zakresu zadań zawodowych lub wymaganych / preferowanych kwalifikacji).

Część ta zawiera:

- **informację o usytuowaniu** opisywanych zawodów **w klasyfikacjach** (krajowych i międzynarodowych)
- pełną listę opisywanych w zbiorze zawodów
- **ogólne porównanie zadań zawodowych** w opisywanych zawodach

CZĘŚĆ DRUGA: SZCZEGÓŁOWE PORÓWNANIE

W części drugiej pojedyncze zawody i specjalności zostały zestawione w pary lub większe grupy, w ramach których możliwe było dokonanie szczegółowego porównania.

W tej części znaleźć można:

- **szczegółowe porównanie** typowych **zadań zawodowych**
- **opis kwalifikacji** wymaganych (lub preferowanych) w danym zawodzie
- **ścieżkę dostępu do danego zawodu w Polsce**, ze szczególnym uwzględnieniem obecnych ułatwień dla osób z Ukrainy objętych ochroną tymczasową.

WAŻNE

Porównując poszczególne polskie i ukraińskie zawody warto wziąć pod uwagę nie tylko zakres zadań zawodowych czy kwalifikacje formalne. Dla pełnego obrazu warto dodatkowo wziąć pod uwagę staż pracy i doświadczenie danej osoby, które w Ukrainie mogą się wiązać z uzyskaniem kolejnego stopnia rozwoju zawodowego. Stopnie te zwane są *kategoriami kwalifikacji*. Dopiero to pozwoli określić - w każdym indywidualnym przypadku - ścieżkę dostępu do danego zawodu lub wskazać możliwości podjęcia pracy w ramach zawodu lub zawodów pokrewnych.

Ścieżka dostępu do danego zawodu w Polsce **może się znacząco różnić w zależności od** tego czy jest to:

- **ZAWÓD REGULOWANY**, czyli zawód, którego nie można wykonywać bez spełnienia określonych warunków, opisanych w odrębnych przepisach.
- zawód, w którym wyodrębniono określone kwalifikacje (tzw. *kwalifikacje w zawodzie* lub *kwalifikacje cząstkowe*). Pracodawcy mogą wymagać lub preferować osoby, które posiadają oficjalne potwierdzenie posiadania tych kwalifikacji.
- inny zawód – zawód, w przypadku którego mowa być może w całości o *kwalifikacjach rynkowych*. Dostęp do niego zależy całkowicie od aktualnych wymagań na rynku pracy, czyli oczekiwań pracodawców.

Obywatel państwa trzeciego może uzyskać dostęp do danego zawodu w Polsce **poprzez:**

- **formalne uznanie dokumentu potwierdzającego posiadane kwalifikacje** – na drodze (a) uzyskania równoważności dokumentu na podstawie umów i porozumień międzynarodowych jeśli takie obowiązują lub (b) nostryfikację dyplomu
- **walidację kwalifikacji i umiejętności** – sprawdzenie czy dana osoba posiada określone kwalifikacje, poprzez zdanie egzaminu lub przejście innej formy sprawdzenia;

	FORMALNE UZNANIE DOKUMENTU POTWIERDZAJĄCEGO KWALIFIKACJE	WALIDACJA KWALIFIKACJI I UMIEJĘTNOŚCI
OPIS PROCEDURY	<p>Uznanie równoważności dokumentu z polskim odpowiednikiem (jeśli są odpowiednie umowy międzynarodowe):</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza NAWA – na stronie NAWA można wypełnić formularz weryfikacyjny (Kwalifikator) • czas realizacji: 60 dni od daty wpłynięcia zgłoszenia. <p>Nostryfikacja dyplomu potwierdzającego wykształcenie wyższe (6-8 NQF)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonują jej uczelnie wyższe • procedura jest odpłatna • ustawowy termin trwania procedury nostryfikacji: 90 dni od złożenia formalnie poprawnego wniosku <p>Więcej informacji o procedurze: NAWA</p> <p>Formalne uznanie świadectwa szkoły średniej lub pomaturalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • w praktyce procedurę uznawania świadectw prowadzą Kuratoria Oświaty • obecnie nie ma jednak systemowego rozwiązania w zakresie uznawania świadectw szkolnictwa branżowego dla celów rynku pracy 	<p>Walidacja może przebiegać w formie, między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzyskania kwalifikacji w systemie szkolnictwa formalnego • ukończenia kursów uzupełniających • złożenia egzaminu <p>Więcej informacji: ZRK oraz CKE</p>
ZAWÓD REGULOWANY	konieczna*	może okazać się konieczna
ZAWÓD O KWALIFIKACJACH CZĄSTKOWYCH	rekomendowana	rekomendowana
ZAWÓD O KWALIFIKACJACH CAŁKOWICIE RYNKOWYCH	niekonieczna	niekonieczna

*Wyjątki:

- **tymczasowa ścieżka uproszczona** (rozwiązania w odniesieniu do niektórych zawodów wprowadzone w Ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz.U. 2022 poz. 583.);
- **(niektóre) świadectwa i dyplomy uzyskane w Ukrainie przed 20.06.2006 r.**, są uznawane za równoważne z polskimi dokumentami.

KLUCZOWE POJĘCIA I SKRÓTY

Bakaławr (Бакалавр) – dyplom bakaławra uzyskuje się w Ukrainie po ukończeniu studiów I stopnia, które trwają 4 lata (180–240 ECTS). Stwierdzenie równoważności dyplomu Bakaławra z jego polskim odpowiednikiem jest możliwe w drodze nostryfikacji.

CKE (Centralna Komisja Egzaminacyjna) – instytucja, która, m.in., udziela informacji o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

ESCO – wielojęzyczna klasyfikacja europejskich umiejętności, kompetencji, kwalifikacji i zawodów. Określa i kategoryzuje umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. ESCO jest inicjatywą DG ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, wspieraną przez Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop). Obecnie ma też wersję ukraińskojęzyczną.

ERK/EQF (Europejska Rama Kwalifikacji) – narzędzie, które pomaga w komunikacji i porównywaniu systemów kwalifikacji w Europie. Osiem europejskich poziomów odniesienia opisano w kategoriach efektów uczenia się: wiedzy, umiejętności i kompetencji. Dzięki temu krajowe systemy kwalifikacji, krajowe ramy kwalifikacji (ang. NQF) i kwalifikacje w Europie odniesione są do poziomów ERK. Uczący się, absolwenci, organizatorzy kształcenia i szkolenia, pracodawcy mogą dzięki temu lepiej zrozumieć i porównywać kwalifikacje nadawane w różnych krajach i różnych systemach kształcenia i szkolenia (Punkt Koordynacyjny ds. Polskiej i Europejskiej Ramy Kwalifikacji).

Grupa zawodów – sformalizowane (tj. ujęte w międzynarodowych i krajowych klasyfikacjach) zestawienie zawodów.

ISCO – międzynarodowy standard klasyfikacji zawodów wprowadzony przez Międzynarodową Organizację Pracy. Obecnie obowiązuje standard ISCO–08. Ukraina odnosi swoją klasyfikację zawodów do poprzedniej jego wersji, czyli do ISCO–88.

Kwalifikacja – termin, który funkcjonuje zarówno w języku potocznym, jak i jest formalnie ujęty w polskich przepisach, na przykład, w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2016 poz. 64). Nie ma jednak zgodności co do jego precyzyjnego znaczenia. W różnych aktach prawnych jest on różnie ujmowany, a niektóre ustawy odnoszą się do niego bez podawania jego zakresu. Słowem, definicja kwalifikacji wymaga jeszcze ujednoczenia w polskim prawodawstwie (Sławiński, 2017). Dla potrzeb tego projektu zdecydowano się przyjąć szerokie, bliskie potocznemu, rozumienie terminu kwalifikacja (zawodowa), tj. jako obejmujące wszelkie formalnie opisane wymagania konieczne lub preferowane do podjęcia pracy w danym zawodzie czy specjalności. W tym ujęciu może się więc termin ten odnosić zarówno (w pewnym

przynajmniej zakresie) do efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych), jak i uprawnień zawodowych. Takie podejście jest determinowane koniecznością porównania w ramach projektu Techniczne wsparcie w celu ułatwienia integracji społecznej i zawodowej obywateli państw trzecich w Polsce, w tym osób uciekających z Ukrainy dwóch dalece odmiennych systemów: polskiego i ukraińskiego, w tym ostatnim przypadku, systemu, który przechodzi obecnie istotne przekształcenia. Szczegółowe uzasadnienie takiego ujęcia terminu kwalifikacja zawiera raport podsumowujący projekt. Warto jednak tu podkreślić, że tam gdzie przywołujemy w naszej analizie porównawczej takie terminy jak: kwalifikacje uregulowane lub rynkowe, pełne, częściowe czy kwalifikacje w zawodzie, mają one znaczenie określone w polskich przepisach i są użyte w odniesieniu do polskiego systemu opisu zawodów i kwalifikacji.

Kwalifikacje częściowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Mogą być one tworzone zarówno w systemach oświaty i szkolnictwa wyższego, jak i poza nimi. W ich przypadku zakres wymaganych efektów uczenia się jest z zasady węższy niż w przypadku kwalifikacji pełnych. Na ogół wymagania te są związane z wyraźnie określonym rodzajem działalności. Do kwalifikacji częściowych nadawanych w systemie oświaty zalicza się m.in. **kwalifikacje w zawodzie** (potwierdzone świadectwem) (Sławiński, 2017).

Kwalifikacje pełne – kwalifikacje, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2016 poz. 64).

Kwalifikacje rynkowe – kwalifikacje nieuregulowane przepisami prawa, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej (Dz.U. 2016 poz. 64).

Kwalifikacje uregulowane – kwalifikacje ustanowione odrębnymi przepisami, których nadawanie odbywa się na zasadach określonych w tych przepisach, z wyłączeniem kwalifikacji nadawanych w systemie oświaty oraz systemie szkolnictwa wyższego i nauki (Dz.U. 2016 poz. 64).

Kwalifikacje w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji. Uwaga: należy odróżniać kwalifikację w zawodzie od kwalifikacji zawodowych (potwierdzanych odpowiednim dyplomem). Do uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe – w zależności od zawodu – może być wymagane uzyskanie jednej lub kilku kwalifikacji w zawodzie. Ta sama kwalifikacja w zawodzie może być wymagana w kilku różnych zawodach (Sławiński, 2017).

Młodszy bakaławr – dyplom młodszego bakaławra uzyskuje się w Ukrainie po ukończeniu studiów w krótkim cyklu, które trwają 2 lata (120 ECTS). Dyplom ten nie ma odpowiednika w polskim systemie szkolnictwa wyższego. W Ukrainie średnie szkoły zawodowe zostały włączone do systemu szkolnictwa wyższego i w związku z tym wydawane przez nie dyplomy młodszego bakaławra są tam uważane za dokumenty poświadczające ukończenie edukacji na poziomie wyższym. Z tego też powodu nie mogą być one traktowane w Polsce jako świadectwa szkolne uzyskane

za granicą, o których mowa w art. 93 ustawy o systemie oświaty. W polskich szkołach wyższych nie prowadzi się tego typu kształcenia, więc nie ma możliwości stwierdzenia równoważności dyplomów młodszego bakaławra lub młodszego specjalisty z dyplomami wydawanymi przez polskie uczelnie w drodze nostryfikacji (ENIC–NARIC Polska, 2023).

Młodszy specjalista (Молодший спеціаліст) – przed reformą systemu edukacji z 2014 r. kształcenie na studiach krótkich obejmowało 3–4 lata na podbudowie 9–letniej szkoły albo 2–3 lata na bazie 11–letniej pełnej szkoły średniej i kończyło się w Ukrainie dyplomem młodszego specjalisty. Ostatni nabór na studia prowadzące do jego uzyskania nastąpił w 2019 r. Obecnie dyplom młodszego specjalisty potwierdza ten sam poziom wykształcenia co dyplom młodszego bakaławra. Żaden z nich nie ma odpowiednika w polskim systemie szkolnictwa wyższego. W Ukrainie średnie szkoły zawodowe zostały włączone do systemu szkolnictwa wyższego i w związku z tym wydawane przez nie dyplomy młodszego specjalisty lub młodszego bakaławra są tam uważane za dokumenty poświadczające ukończenie edukacji na poziomie wyższym; dlatego nie mogą być one traktowane w Polsce jako świadectwa szkolne uzyskane za granicą, o których mowa w art. 93 ustawy o systemie oświaty. W polskich szkołach wyższych nie prowadzi się tego typu kształcenia, więc nie ma możliwości stwierdzenia równoważności dyplomów młodszego bakaławra lub młodszego specjalisty z dyplomami wydawanymi przez polskie uczelnie w drodze nostryfikacji (ENIC–NARIC Polska, 2023).

Nostryfikacja – procedura prowadząca do ustalenia polskiego odpowiednika zagranicznego dyplomu. Nostryfikacji podlega dyplom ukończenia studiów za granicą, który nie może być uznany za równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi i tytułowi zawodowemu na podstawie umowy międzynarodowej określającej równoważność (NAWA).

PRK (Polska Rama Kwalifikacji) – krajowa NQF (National Qualification Framework). Składa się na nią opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji (...) sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach (Dz.U. 2016 poz. 64).

Specjalista (Спеціаліст) – przed wprowadzeniem reformy systemu edukacji w 2014 r., dyplom specjalisty był wydawany w Ukrainie po ukończeniu studiów jednolitych oraz niektórych kierunków studiów II stopnia, ostatni nabór na kształcenie prowadzące do jego uzyskania nastąpił w 2016 r. Obecnie tytuł ten jest w Ukrainie uznawany za równoważny z tytułem magistra. W Polsce zarówno dyplom magistra jak i specjalisty wydany w Ukrainie przed dniem 20 czerwca 2006 r. jest uważany za równoważny z polskim odpowiednikiem na podstawie umów międzynarodowych. W przypadku dokumentów wydanych później konieczna jest ich nostryfikacja (ENIC–NARIC Polska, 2023).

Specjalność – wynik podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część zadań o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki (DRP MRiPS, 2023).

Ukraińska Rama Kwalifikacji – krajowa NQF (National Qualification Framework) – została wprowadzona w 2011 r. W 2020 r. jej poziomy zostały dostosowane do ERK/EQF (Europejskiej Ramy Kwalifikacji), choć nadal istnieją między nimi różnice (European Training Foundation, 2023). Odniesienia do ERK/EQF jakie pojawiają się w tej analizie mają więc czasem charakter orientacyjny.

Uprawnienie zawodowe – podstawowy element prawa podmiotowego, który wiąże się z faktem posiadania określonego zawodu. W praktyce wyróżnienie uprawnień zawodowych następuje w przypadku występowania zawodów regulowanych, czyli tam, gdzie stawiane są warunki przystąpienia do zawodu (Hasła LEX, na: profinfo.pl).

Walidacja – sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji (Dz.U. 2016 poz. 64).

Zawód – zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kompetencji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki (DRP MRiPS, 2023).

Zadanie zawodowe – wycinek / etap pracy wynikający z pełnionych funkcji i obowiązków, na który składają się określone czynności zmierzające do osiągnięcia celu (Gruza & Hordyjewicz, 2014).

Zbiór zawodów – w kontekście tej analizy rozumiany jest jako pojęcie szersze niż grupa zawodów. Ze względu na różnice występujące pomiędzy międzynarodowymi (w tym unijnymi) klasyfikacjami, a klasyfikacją polską czy ukraińską, konieczne stało się znalezienie pojęcia szerszego, tak aby możliwe było dokładne zmapowanie, jakie zawody występują w danym obszarze tematycznym oraz w pełni oddać występujące pomiędzy nimi podobieństwa i różnice.

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – rejestr publiczny (...) ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Dz.U. 2016 poz. 64).

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZBIORU

1.1. Nazwy i kody grup zawodów opisanych w zbiorze

Zbiór zawodów *Magazynierzy* zawiera wybrane zawody usytuowane w następujących grupach według krajowych i międzynarodowych klasyfikacji:

POLSKA KLASYFIKACJA ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI NA POTRZEBY RYNKU PRACY – WG STANU NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 2023	ISCO-08	ESCO	WEDŁUG OBECNEJ KLASYFIKACJI UKRAIŃSKIEJ (OPARTEJ CZĘŚCIOWO NA ISCO-88)
4321 Magazynierzy i pokrewni	4321 Stock clerks	4321 Stock clerks	4131 Службовці на складах (Pracownicy magazynów)
8344 Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	8344 Lifting Truck Operators	8344 Lifting Truck Operators	8334 Водії автотранспорту (Operatorzy wózków widłowych)

Broszura nie opisuje wszystkich zawodów, które znajdują się w wyżej wymienionych grupach klasyfikacyjnych, a jedynie te wybrane. Wynika to z metodologii przyjętej dla tej analizy porównawczej. Jej punktem wyjścia były zawody deficytowe na polskim rynku pracy, dla których poszukiwano zawodów bardzo podobnych lub pokrewnych w Ukrainie. Ostatecznie analiza objęła te z nich, dla których istnieją formalne opisy lub standardy zawodowe. Szczegółowe uzasadnienie takiego podejścia zawiera raport podsumowujący komponent Rynek pracy w projekcie Wsparcie techniczne w celu ułatwienia integracji społecznej i zawodowej obywateli państw trzecich w Polsce, w tym osób uciekających z Ukrainy.

1.2. Nazwy i kody poszczególnych zawodów w zbiorze

PL	UA
<ul style="list-style-type: none"> • Magazynier (432103) • Magazynier – logistyk (s) (432106) • Technik logistyk (s) (333107) • Pracownik punktu skupu (432104) • Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) (834401) 	<ul style="list-style-type: none"> • Комірник WYMOWA <i>Komirnyk</i> TŁUMACZENIE Magazynier • Приймальник ільськогосподарських продуктів та сировини WYMOWA <i>Pryjmalnyk ilskohospodarśkich produktiw ta syrowyny</i> TŁUMACZENIE Pracownik punktu skupu • Водій навантажувача WYMOWA <i>Wodij nawantazuwacza</i> TŁUMACZENIE Kierowca wózka widłowego

1.3. Mapa zbioru

Zawody opisane w tym zbiorze związane są z ze szkoleniem branżowym (VET).

Występują pewne różnice strukturze szkolnictwa branżowego w Ukrainie i Polsce które mogą mieć wpływ na uznawalność kwalifikacji zawodowych i umiejętności.

W Ukrainie szkolnictwo zawodowe jest trzystopniowe. Oprócz dwustopniowego kształcenia na poziomie średnim (stopień I trwa ok. 1 roku i charakteryzuje go koncentracja na szkoleniu w miejscu pracy; stopień II trwa 1,5-3 lat), istnieje też stopień III (trwający od 2-4 lata), po ukończeniu którego uzyskuje się dyplom *młodsze bakaławra* (Молодший бакалавр) (wcześniej również *młodsze specjalisty* - Молодший спеціаліст). Ten etap kształcenia zawodowego formalnie należy w Ukrainie do szkolnictwa wyższego i w związku z tym uzyskane dyplomy nie mogą być traktowane w Polsce jako świadectwa szkolne. Z kolei, w polskich szkołach wyższych nie ma studiów o podobnie krótkim cyklu, dlatego nie ma też możliwości stwierdzenia w drodze nostryfikacji równoważności dyplomów młodszego bakaławra lub młodszego specjalisty z dyplomami wydawanymi przez polskie uczelnie. Okres kształcenia potwierdzony tymi dyplomami może zostać zaliczony przez polską uczelnię na poczet studiów I stopnia. Z dyplomami tego typu rekomendowaną ścieżką jest w tej chwili kontynuacja nauki w polskim systemie szkolnictwa wyższego.

W Polsce kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego (zawody te oznaczane są w polskiej klasyfikacji zawodów i specjalności literą "s") jest realizowane w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, technikum, branżowej szkole II stopnia oraz szkole policealnej, jak też w niektórych przypadkach, na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Listę zawodów szkolnictwa

branżowego ustala się rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki, który to dokument dodatkowo reguluje typ i długość kształcenia dla danego zawodu szkolnego. Obecnie obowiązuje [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego](#), Dz.U. 2020 poz. 82 (wraz z późniejszymi zmianami w Dz.U. 2023 poz. 183). Do zawodów, które znajdują się w tej klasyfikacji przypisane są **kwalfikacje wyodrębnione w zawodzie**. Wyodrębnienie takich kwalifikacji jest dużym ułatwieniem dla osób, które chciałyby uzupełnić czy potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe. Każda taka kwalifikacja jest opisana w [Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji](#) (ZRK).

Na polskim rynku pracy dostęp do niektórych zawodów jest ograniczony przez obowiązek posiadania **specjalistycznych uprawnień**. Wydają je wyznaczone do tego instytucje.

Wśród zawodów opisanych w tym zbiorze dwa, tj. (PL) Magazynier-logistyk oraz (PL) Technik logistyk to zawody szkolnictwa branżowego, dla których wyodrębniono konkretne kwalifikacje opisane w ZRK. Inne z kolei zawierają odniesienia do tych właśnie zawodów. Są to więc zawody pokrewne, w których istnieje możliwość stosunkowo szybkiego przekwalifikowania się czy uzupełnienia kwalifikacji. Natomiast zawód (PL) Kierowcy operatora wózków jezdniowych (widłowych) można w Polsce wykonywać tylko wówczas, gdy posiada się specjalistyczne uprawnienia, które w tym przypadku wydaje [Urząd Dozoru Technicznego](#) (tzw. uprawnienia UDT).

W praktyce pojawiają się, na przykład, ogłoszenia o poszukiwanym magazynierze z uprawnieniami do prowadzenia wózków widłowych.

Ze względu na różnice pomiędzy polskim, a ukraińskim systemem potwierdzania kwalifikacji zawodowych w zawodach opisanych w tym zbiorze, rekomendowaną ścieżką potwierdzenia kwalifikacji przez obywatela państwa trzeciego, w tym obywatela Ukrainy, jest wejście w polski system, tj. ukończenie kursu kwalifikacyjnego odpowiadającego danej kwalifikacji częściowej, zdanie egzaminu zawodowego w tym zakresie. W przypadku (PL) Kierowcy operatora wózków jezdniowych (widłowych) przystąpienie do egzaminu, który da uprawnienia UDT jest, zarówno dla osoby, która uzyskała umiejętności w tym zakresie za granicą jak w Polsce, obowiązkowe.

Porównanie ogólnych zadań zawodowych

OGÓLNE ZADANIA ZAWODOWE	(PL) MAGAZYNIER	(UA) MAGAZYNIER	(PL) MAGAZYNIER-LOGISTYK	(PL) TECHNIK LOGISTYK	(PL) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU	(UA) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU	(PL) KIEROWCA OPERATOR WÓZKÓW JEZDNIOWYCH(WIDŁOWYCH)	(UA) KIEROWCA WÓZKA WIDŁOWEGO W 2.KLASIE KWALIFIKACJI	(UA) KIEROWCA WÓZKA WIDŁOWEGO W 3-6 KLASIE KWALIFIKACJI
organizacja procesu logistycznego									
przyjmowanie towarów i materiałów									
układanie i przechowywanie towarów i materiałów									
utrzymywanie czystości i porządku w magazynie									
kompletowanie towarów i materiałów									
wydawanie towarów i materiałów									
sprzedaż towarów i materiałów									
samodzielna obsługa urządzeń / pojazdów do załadunku, wyładunku i przemieszczania towarów									
obsługa urządzeń / pojazdów do załadunku, wyładunku i przemieszczania towarów (z asystą)									
obsługa finansowa									
współpraca z klientami i dostawcami									
rozwój zawodowy									

2. ANALIZA PORÓWNAWCZA POSZCZEGÓLNYCH ZAWODÓW W ZBIORZE

2.1. (PL) Magazynier • (UA) Magazynier (Комірник)

2.1.1. Dane identyfikacyjne zawodu

PL	UA
Magazynier (432103)	Комірник WYMOWA <i>Komirnyk</i> TŁUMACZENIE Magazynier

2.1.2. Podobieństwa i różnice

(PL) Magazynier i (UA) Magazynier to:

ZAWODY BARDZO PODOBNE

Łączy je dalece zbieżny zakres zadań zawodowych, choć może (ale nie musi) różnić poziom wykształcenia. Pracodawcy polscy mogą preferować osoby, które mają potwierdzone kwalifikacje wyodrębnione w polskich zawodach Magazynier-logistyk czy Technik logistyk. Dodatkowym atutem są też posiadanie uprawnień UDT (zob.2.4.4 i 2.4.5) do prowadzenia wózków widłowych.

2.1.3. Opis zadań zawodowych

(PL) MAGAZYNIER	(UA) MAGAZYNIER
Synteza: przyjmuje do magazynu, zapewnia odpowiednie warunki przechowywania i wydaje środki i materiały, prowadząc odpowiednią dokumentację; bierze udział w inwentaryzacjach i odpowiada materialnie za powierzone mu mienie.	Synteza: brak oficjalnej syntezy.

ZADANIA ZAWODOWE

(PL) MAGAZYNIER	(UA) MAGAZYNIER
<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje towary do magazynu, uczestniczy w odbiorze ilościowym i jakościowym, sporządza odpowiednią dokumentację • wydaje towary z magazynu na podstawie dowodów rozchodowych • rozmieszcza i układa przyjęte towary na wyznaczonej powierzchni magazynowej, zabezpiecza je przed zepsuciem, zniszczeniem i kradzieżą • prawidłowo oznakowuje składowane towary • przestrzega terminy ważności i trwałości towarów oraz terminy zwrotu opakowań • utrzymuje porządek i czystość w magazynie, przejezdność dróg transportowych, eksploatacyjnych i pożarowych: • przestrzega zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego • prowadzi dokumentację magazynową przy użyciu programów komputerowych lub metodami tradycyjnymi • bierze czynny udział w inwentaryzacjach: doraźnych, ciągłych, zdawczo-odbiorczych; wyjaśnia przyczyny powstawania różnic w stanie ilościowym towarów • uczestniczy w czynnościach reklamacyjnych w zakresie wad jakościowych lub braków / nadwyżek ilościowych • ponosi odpowiedzialność materialną za powierzone mu towary i środki • nadzoruje pracę osób zatrudnionych w magazynie 	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje, waży, przechowuje i wydaje różne materiały z magazynu: paliwo, surowce półprodukty, produkty gotowe, części, narzędzia, rzeczy, itp. • sprawdza zgodność otrzymanych towarów z towarzyszącymi im dokumentami • przenosi towary do miejsc składowania • ręcznie lub za pomocą sztaplarek i itp. • sortuje towary i materiały według rodzaju, jakości, przeznaczenia i innych cech • zarządza pracą podczas załadunku i rozładunku towarów oraz ich lokalizacją wewnątrz magazynu • kompletuje partie materiałów zgodnie z wymaganiami klienta • przygotowuje raporty o wadach, oświadczenia dotyczące wadliwych narzędzi, urządzeń, itp. • przyjmuje pojazdy osobowe do tymczasowego przechowywania wraz z przygotowaniem odpowiednich dokumentów • organizuje przechowywanie materiałów i produktów, aby zapobiec ich i stratom • prowadzi ewidencję aktywów materialnych w magazynie i i raportuje ich ruch • uczestniczy w przeprowadzaniu inwentaryzacji • przestrzega zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego

2.1.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

(PL) MAGAZYNIER	(UA) MAGAZYNIER
POZIOM NQF 4 LUB 5	POZIOM NQF 3 LUB 4 (SZACUNKOWO)
<p>Wymagane jest ukończenie branżowej szkoły I stopnia w zawodzie magazynier – logistyk (NQF 4), co wiąże się ze zdobyciem kwalifikacji częściowej SPL.01 Obsługa magazynów.</p> <p>Pracodawcy mogą preferować wykształcenie średnie na poziomie technikum (ukończenie technikum lub szkoły branżowej II stopnia) w zawodzie technik logistyk (NQF 5), co wiąże się ze zdobyciem kwalifikacji częściowej SPL.01 Obsługa magazynów oraz kwalifikacji częściowej SPL.04 Organizacja transportu.</p>	<p>Ukończenie szkoły branżowej.</p> <p>(LUB)</p> <p>Ukończenie szkoły średniej ogólnokształcącej oraz szkolenie w miejscu pracy.</p> <p>Brak wymagań dotyczących doświadczenia zawodowego.</p>
DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE	
<ul style="list-style-type: none"> • świadectwo ukończenia szkoły branżowej • świadectwo ukończenia technikum 	<ul style="list-style-type: none"> • świadectwo ukończenia szkoły branżowej • świadectwo ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej
DODATKOWE INFORMACJE	
<p>Więcej informacji o zawodzie: Magazynier logistyk i Technik logistyk (zob.2.2)</p> <p>Dodatkowym atutem mogą być:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawo jazdy kategorii B • zaświadczenie o niekaralności • posiadanie aktualnych badań lekarskich i zaświadczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych • certyfikaty potwierdzające umiejętności obsługi komputera i programów biurowych (np. poczta, komunikatory, edytory tekstowe, arkusze kalkulacyjne) 	

2.1.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Magazynier

(PL) Magazynier nie jest w Polsce zawodem regulowanym. Jednak pracodawcy mogą preferować osoby mające potwierdzenie kwalifikacji w zawodzie, tj. w:

- kwalifikacji częściowej [SPL.01 Obsługa magazynów](#)
- oraz (ewentualnie) kwalifikacji częściowej [SPL.04 Organizacja transportu](#)

Istnieją obecnie dwie możliwe ścieżki uznania / potwierdzenia kwalifikacji* zdobytych poza UE przez obywatela kraju trzeciego, w tym obywatela Ukrainy:

** dotyczy kwalifikacji związanych ze szkolnictwem średnim ogólnokształcącym i szkolnictwem branżowym*

- **uznanie świadectwa** ukończenia szkoły branżowej lub szkoły ogólnokształcącej za równoważne z polskimi dokumentami tego typu. Można się w tym celu zwrócić do kuratorium oświaty – właściwego dla aktualnego miejsca zamieszkania.

WAŻNE

Uznawanie świadectw szkolnych – w tych świadectwach ukończenia szkoły branżowej – dla celów zatrudnienia (a nie po to by kontynuować naukę w Polsce), nie ma obecnie podstaw prawnych. Nie istnieje tutaj jeszcze rozwiązanie systemowe.

Dla polskiego systemu uznawania kwalifikacji, wyzwaniem są ukraińskie dyplomy młodszego bakaławra (Молодший бакалавр) i młodszego specjalisty (Молодший спеціаліст), które uzyskuje się w średnich szkołach branżowych (technika, ucziliszcza, koledże), które formalnie są częścią szkolnictwa wyższego. Z jednej strony, dyplomy te nie mogą być traktowane w Polsce jako świadectwa szkolne. Z drugiej strony, w polskich szkołach wyższych nie ma studiów o podobnie krótkim cyklu, dlatego nie ma możliwości stwierdzenia równoważności dyplomów młodszego bakaławra lub młodszego specjalisty z dyplomami wydawanymi przez polskie uczelnie w drodze nostryfikacji. Okres kształcenia potwierdzony tymi dyplomami może zostać zaliczony przez polską uczelnię na poczet studiów I stopnia. Z dyplomami tego typu rekomendowaną ścieżką jest w tej chwili kontynuacja nauki w polskim systemie szkolnictwa wyższego.

- **potwierdzenie / uzupełnienie kwalifikacji** w polskim systemie:
 1. poprzez ukończenie odpowiedniej szkoły branżowej (LUB) technikum (LUB) szkoły policealnej (LUB) zawodowego kursu kwalifikacyjnego
 2. poprzez zdanie egzaminu eksternistycznego potwierdzającego daną kwalifikację w zawodzie (LUB) poprzez inną formę walidacji

WAŻNE

Nie istnieje obecnie rozwiązanie systemowe dla potwierdzania kwalifikacji ze szkolnictwa branżowego osób, które zdobyły je poza UE. Oznacza to, np. że nie w każdym przypadku możliwe jest ukończenie zawodowego kursu kwalifikacyjnego czy potwierdzenie swoich kwalifikacji poprzez zdanie egzaminu zawodowego. Od osoby, która będzie chciała wybrać tą ścieżkę, wymagać to będzie uzyskania dodatkowych informacji.

Informacje o poszczególnych kwalifikacjach i instytucjach związanych z ich nadawaniem i potwierdzaniem znajdują się w [Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji](#).

Informacje dotyczące egzaminów zawodowych można uzyskać w [Centralnej Komisji Egzaminacyjnej](#).

Ten tryb może wiązać się z opłatami.

2.2. (PL) Magazynier-logistyk • (PL) Technik logistyk

2.2.1. Dane identyfikacyjne zawodu

PL	PL
Magazynier – logistyk (s) (432106)	Technik logistyk (s) (333107)

2.2.2. Podobieństwa i różnice

(PL) Magazynier – logistyk i (PL) Technik logistyk oraz (UA) Magazynier to:

ZAWODY POKREWNE

Zdobycie kwalifikacji wyodrębnionych w jednym z tych polskich zawodów może być pomocne w zdobyciu pracy magazyniera. Dodatkowym atutem mogą być może być posiadanie uprawnień UDT do prowadzenia wózków widłowych (zob. 2.4.4. i 2.4.5).

2.2.3. Opis zadań zawodowych

(PL) MAGAZYNIER – LOGISTYK	(PL) TECHNIK LOGISTYK
Synteza: przyjmuje, przechowuje i wydaje towary z magazynu handlowego lub przemysłowego, hurtowni, centrum logistycznego; monitoruje poziom i stan zapasów; kontroluje jakość i ilość towaru; przyjmuje reklamacje wadliwych towarów, prowadzi dokumentację magazynową, bierze udział w inwentaryzacjach i odpowiada materialnie za powierzone mu mienie.	Synteza: planuje, organizuje, kieruje i kontroluje przemieszczanie towarów od producenta do konsumenta wykorzystując informacje płynące z rynku w celu optymalizacji korzyści wynikających z wymiany towarowej dla wszystkich uczestników tej wymiany; dostarcza towar zgodnie z zamówieniem klienta we wskazane miejsce i czas; optymalizuje koszty dostawy towarów; dokonuje wyboru procedury zakupów i analizuje ich stan; obsługuje zamówienia i organizuje transport wykorzystując w tym celu systemy informatyczne.

ZADANIA ZAWODOWE

(PL) MAGAZYNIER – LOGISTYK	(PL) TECHNIK LOGISTYK
<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje towar do magazynu / hurtowni, uczestniczy w odbiorze ilościowym i jakościowym towaru • sporządza odpowiednią dokumentację, przechowuje i składowe przyjęty towar • rozmieszcza i układa przyjęty towar na wyznaczonej powierzchni magazynowej oraz zabezpiecza go przed zepsuciem, zniszczeniem i kradzieżą • prawidłowo oznakowuje składowane towary • przestrzega terminy ważności i trwałości towarów oraz terminy zwrotu opakowań • wydaje towar z magazynu na podstawie dowodów rozchodowych • utrzymuje porządek i czystość w magazynie, przejezdność dróg transportowych, eksploatacyjnych i pożarowych • prowadzi dokumentację magazynową przy użyciu programów komputerowych oraz obsługuje systemy informacyjne przy wykorzystaniu nowoczesnych i specjalistycznych programów informatycznych • dokonuje inwentaryzacji: doraźnych, ciągłych, zdawczo-odbiorczych oraz wyjaśnia przyczyny powstawania różnic w stanie ilościowym towarów • przyjmuje reklamacje w zakresie wad jakościowych, braków lub nadwyżek ilościowych towaru • ponosi odpowiedzialność materialną za powierzone towary i środki • sprawuje nadzór nad pracą osób zatrudnionych w magazynie • współpracuje z klientami i dostawcami towarów • stosuje międzynarodowe standardy identyfikacji, monitorowania i rejestrowania ładunków oraz wymiany danych 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje oferty handlowe w zakresie świadczenia usług logistycznych • przygotowuje proces logistyczny • dokonuje wyboru dostawców towarów na podstawie określonych wymagań • przyjmuje i kompletuje zamówienia usług logistycznych • dobiera środki do załadunku i rozładunku towarów oraz środki transportu • dobiera opakowania jednostkowe i transportowe • oblicza ilość miejsca do składowania towarów • przygotowuje taryfy przewozowe, spedycyjne i ustala należności za usługi logistyczne: koszty transportu, magazynowania i usług logistycznych • sporządza dokumenty logistyczne oraz zawiera umowy sprzedaży usług logistycznych • prowadzi rozliczenia i rachunki ze spedytarami, klientami krajowymi i zagranicznymi • analizuje koszty dostawy i magazynowania oraz podstawowych parametrów wydajności procesów magazynowych • organizuje przyjęcie i wydanie towarów z magazynu • organizuje logistykę miejską • organizuje recykling i utylizację odpadów w działalności logistycznej • podejmuje działalność marketingową na rynku usług logistycznych • ocenia jakość świadczonych usług logistycznych i efektywność podejmowanych działań • ustala nieprawidłowości w stanie i sposobie przechowywania zapasów w przedsiębiorstwie

(PL) MAGAZYNIER – LOGISTYK	(PL) TECHNIK LOGISTYK
<ul style="list-style-type: none"> • rozwija własne kompetencje zawodowe oraz aktualizuje wiedzę z zakresu nowych trendów w magazynowaniu towarów • przestrzega zasady etyki zawodowej, ergonomii, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosowania przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej <p>Dodatkowe zadania zawodowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • może prowadzić własną firmę: hurtownię, magazyn handlowy lub przemysłowy 	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje własne miejsce pracy oraz podległych pracowników zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomii, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska • kieruje i organizuje pracę zespołów ludzi w działalności logistycznej <p>Dodatkowe zadania zawodowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie i prowadzenie własnej działalności usługowej w zakresie usług logistycznych • współpraca z firmami transportowymi, hurtowniami i magazynami • określanie zasad eksploatacji środków transportu • promowanie recyklingu i utylizacji odpadów jako działalności z zakresu ochrony środowiska

2.2.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

(PL) MAGAZYNIER-LOGISTYK	(PL) TECHNIK LOGISTYK
POZIOM NQF 4	POZIOM NQF 5
Ukończenie branżowej szkoły I stopnia w zawodzie magazynier-logistyk, co wiąże się ze zdobyciem kwalifikacji częściowej SPL.01 Obsługa magazynów .	Ukończenie technikum lub szkoły branżowej II stopnia w zawodzie technik logistyk, co wiąże się ze zdobyciem kwalifikacji częściowej SPL.01 Obsługa magazynów oraz kwalifikacji częściowej SPL.04 Organizacja transportu .
DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE	
<ul style="list-style-type: none"> • świadectwo ukończenia szkoły branżowej I stopnia 	<ul style="list-style-type: none"> • świadectwo ukończenia technikum • świadectwo ukończenia szkoły branżowej II stopnia

2.2.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Magazynier-logistyk oraz (PL) Technik logistyk

(PL) Magazynier – logistyk, a także (PL) Technik – logistyk nie jest w Polsce zawodem regulowanym. Jednak pracodawcy mogą preferować osoby mające potwierdzenie kwalifikacji częściowych:

DLA (PL) MAGAZYNIERA – LOGISTYKA	DLA (PL) TECHNIKA LOGISTYKA
SPL.01 Obsługa magazynów	SPL.01 Obsługa magazynów SPL.04 Organizacja transportu

Istnieją obecnie dwie możliwe ścieżki uznania / potwierdzenia kwalifikacji* zdobytych poza UE przez obywatela kraju trzeciego, w tym obywatela Ukrainy (*dotyczy kwalifikacji związanych ze szkolnictwem średnim ogólnokształcącym i szkolnictwem branżowym*)

Szczegółowo zostały one opisane w 2.1.5.

2.3. (PL) Pracownik punktu skupu • (UA) Pracownik punktu skupu (Приймальник ільськогосподарських продуктів та сировини)

2.3.1. Dane identyfikacyjne zawodu

PL	UA
Pracownik punktu skupu (432104)	Приймальник ільськогосподарських продуктів та сировини ВΥМОВА Pryjmalnyk ilśkohospodarśkykh produktiv ta syrowyny TŁUMACZENIE Pracownik punktu skupu

2.3.2. Podobieństwa i różnice

(PL) Pracownik punktu skupu i (UA) Pracownik punktu skupu to:

ZAWODY BARDZO PODOBNE

Łączy je dalece zbieżny zakres zadań zawodowych i choć może (ale nie musi) różnić poziom wykształcenia. Pracodawcy polscy mogą preferować osoby, które mają potwierdzone kwalifikacje wyodrębnione w polskich zawodach Magazynier – logistyk.

2.3.3. Opis zadań zawodowych

(PL) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU	(UA) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU
Synteza: skupuje od producentów indywidualnych i zrzeszonych, jak również od zbieraczy, myśliwych i rybaków takie produkty, jak: warzywa, owoce, runo leśne, dziczyznę, ptactwo, króliki, jaja, drób, pierze, ryby, nierogaciznę, bydło, skórki itp.; kieruje je do magazynu, wycenia osobiście lub korzysta z usług klasyfikatora, wystawia dokumenty przyjęcia, faktury, dokumenty dla wypłaty, ustala terminy i ilość dalszych dostaw.	Synteza: brak oficjalnej syntezy.

ZADANIA ZAWODOWE	
(PL) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU	(UA) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU
<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje odpowiednie formularze i dokumenty, przeprowadza rozeznanie co do zaplanowanych dostaw, sprawdza możliwości magazynu, chłodni, sprawdza opakowania zamienne • przyjmuje towar od dostawcy, ustala lub sprawdza wagę, ilość i klasę, ewentualnie klasyfikuje z udziałem klasyfikatora • kieruje partię towaru do magazynu • wystawia dostawcy faktury, kwity kasowe lub polecenia wypłaty do banku • ustala następny termin dostawy i ilość • sporządza dzienny raport skupu i bilansuje możliwości magazynowe • sporządza dokumenty wysyłkowe towarów do handlu hurtowego, detalicznego, zakładów przetwórczych i jednostek eksportujących • pozyskuje dalsze zamówienia i odbiorców na skupowane produkty lub pobiera zlecenia z jednostki nadrzędnej 	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje i sortuje produkty rolne i surowce • sprawdza jakość dostarczonych produktów, zgodnie z normami państwowymi lub specyfikacjami technicznymi • określa rodzaje surowców, ich gatunek, opodatkowanie, klasę, podklasę, stan wadliwości, stan zachowania, wagę i rozmiar • dystrybuje produkty i surowce zgodnie z ustalonymi kryteriami • zapewnia przechowywanie przyjętych produktów i surowców oraz wydaje je odbiorcom • prowadzi księgowość i sprawozdawczość oraz inną ustaloną dokumentację

2.3.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

(PL) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU	(UA) PRACOWNIK PUNKTU SKUPU
POZIOM NQF 3 LUB 4	POZIOM NQF 3 LUB 4 (SZACUNKOWO)
<p>Preferowane jest wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia w zawodzie magazynier-logistyk (NQF 4) co wiąże się ze zdobyciem kwalifikacji częściowej SPL.01 Obsługa magazynów (LUB) sprzedawca (NQF 3) co wiąże się ze zdobyciem kwalifikacji częściowej HAN.01. Prowadzenie sprzedaży.</p>	<p>Ukończona szkoła branżowa w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych.</p> <p>Brak wymagań dotyczących doświadczenia zawodowego.</p>

DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

- świadectwo ukończenia szkoły branżowej I stopnia

Szanse na zatrudnienie mają także osoby z wykształceniem policealnym, szczególnie w zawodach związanych ze sprzedażą i handlem.

Dodatkowym atutem mogą być:

- uprawnienia operatora wózków widłowych (tzw. uprawnienia UDT – zob. 2.4)
- kurs obsługi kasy fiskalnej
- prawo jazdy kat. B oraz innych kategorii

- świadectwo ukończenia szkoły branżowej

2.3.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Pracownik punktu skupu

(PL) Pracownik punktu skupu nie jest w Polsce zawodem regulowanym. Jednak pracodawcy mogą preferować osoby mające potwierdzenie kwalifikacji częściowych:

[SPL.01 Obsługa magazynów](#)

[HAN.01. Prowadzenie sprzedaży](#)

Istnieją obecnie dwie możliwe ścieżki uznania / potwierdzenia kwalifikacji* zdobytych poza UE przez obywatela kraju trzeciego, w tym obywatela Ukrainy (*dotyczy kwalifikacji związanych ze szkolnictwem średnim ogólnokształcącym i szkolnictwem branżowym).

Szczegółowo zostały one opisane w 2.1.5.

2.4. (PL) Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) • (UA) Kierowca wózka widłowego (Водій навантажувача)

2.4.1. Podobieństwa i różnice

PL	UA
Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) (834401)	Водій навантажувача ВУМОВА Водій навантажувача ТЛУМАЧЕННЯ Kierowca wózka widłowego

2.4.2. Podobieństwa i różnice

(PL) Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) i (UA) Kierowca wózka widłowego to:

ZAWODY POKREWNE

Mają one częściowo podobny zakres zadań zawodowych, ale różnią się sposobem zdobywania kwalifikacji. W Polsce istnieje podział na wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia oraz pozostałe wózki (np. z ręcznym napędem mechanizmu podnoszenia, wózki unoszące z napędem silnikowym).

2.4.3. Opis zadań zawodowych

(PL) KIEROWCA OPERATOR WÓZKÓW JEZDNIOWYCH (WIDŁOWYCH)	(UA) KIEROWCA WÓZKA WIDŁOWEGO
Synteza: obsługuje oraz utrzymuje w należytym stanie technicznym wózki akumulatorowe platformowe, podnośniki widłowe, układarki oraz wózki spalinowe, posługując się nimi przy załadunku, przewozie i rozładunku różnych surowców, półfabrykatów i towarów.	Synteza: brak oficjalnej syntezy.

ZADANIA ZAWODOWE

(PL) KIEROWCA OPERATOR WÓZKÓW JEZDNIOWYCH (WIDŁOWYCH)

- przestrzega instrukcji eksploatacji z zakresu obsługi wózka
- codzienna obsługa wózka (dokonuje oględzin zewnętrznych, zabezpiecza cel baterii akumulatorów zgodnie z załączoną instrukcją, sprawdza działanie układu hamulcowego i poziomu płynu hamulcowego, sprawdza działanie urządzeń sygnalizacyjnych, kontrolnych i sterowniczych, sprawdza poziom oleju w przekładni napędowej i kierowniczej)
- wykonuje prace załadunkowe i wyładunkowe oraz manewruje wózkiem i przemieszcza towary
- pobiera, sprawdza ilość i przekazuje towar odbiorcy oraz prowadzi dokumentację przewozową
- zabezpiecza przewożony towar przed zniszczeniem i uszkodzeniem podczas załadunku, wyładunku oraz transportu
- równomiernie układa ładunek na paletach, specjalnych podstawach lub klockach za pomocą obsługiwanego pojazdu
- załadowuje i wyładowuje spaletyzowane ładunki z wagonów kolejowych, samochodów ciężarowych i przyczep
- ustawia spaletyzowane materiały w stosy, z uwzględnieniem ich dopuszczalnej wysokości i stateczności
- składowe, transportuje i odpowiednio obchodzi się z materiałami żrącymi, łatwopalnymi i utleniającymi się
- przestrzega przepisy BHP

(UA) KIEROWCA WÓZKA WIDŁOWEGO

Zakres zadań zawodowych zależy od klasy posiadanych uprawnień. W zawodzie (UA) Kierowca wózka widłowego występują klasy od 2 do 6.

W 2. klasie kwalifikacji:

- obsługuje ładowarki ciągnikowe i rozładowarki, ładowarki wagonów i wszystkie specjalne mechanizmy i urządzenia do chwytania ładunku podczas załadunku
- wykonuje prace związane z wysyłką, przenoszeniem, układaniem różnych ładunków pod kierunkiem bardziej wykwalifikowanego kierowcy
- uczestniczy w zaplanowanej konserwacji zapobiegawczej mechanizmów i urządzeń załadunkowych i rozładunkowych

W 3. klasie kwalifikacji:

- obsługuje akumulatorowe wózki widłowe oraz wszystkie specjalistyczne urządzenia i sprzęt do załadunku, wysyłki, przeładunku i układania towarów
- wykonuje prace związane z wysyłką, przenoszeniem, układaniem różnych ładunków
- przeprowadza rutynową konserwację wózka widłowego i wszystkich jego mechanizmów
- określa usterki w działaniu wózka widłowego i jego mechanizmów oraz je eliminuje
- instaluje i wymienia wymienne chwytaki ładunku i mechanizmy
- uczestniczy w zaplanowanej konserwacji zapobiegawczej wózka widłowego oraz mechanizmów i urządzeń chwytających ładunek
- ładuje akumulatory

W 4. klasie kwalifikacji:

- obsługuje ładowarki ciągnikowe do 73,5 kW (do 100 KM), ładowarki wagonowe,

**(PL) KIEROWCA OPERATOR WÓZKÓW
JEZDNIOWYCH (WIDŁOWYCH)**

(UA) KIEROWCA WÓZKA WIDŁOWEGO

rozładowarki wagonów i wszystkie specjalne mechanizmy i urządzenia chwytające ładunek podczas załadunku, rozładunku, przemieszczania i układania towarów w stosy i hałdy

- przeprowadza konserwację wózka widłowego i i rutynowe naprawy wszystkich jego mechanizmów
- określa usterki w działaniu wózka widłowego
- instaluje i wymienia wymienne urządzenia i mechanizmy chwytające ładunek
- uczestniczy w przeprowadzaniu zaplanowanej konserwacji zapobiegawczej wózka widłowego i mechanizmów i urządzeń chwytających ładunek

W 5. klasie kwalifikacji:

- obsługuje ładowarki ciągnikowe o mocy ponad 73,5 kW (ponad 100 KM) i wózki widłowe o mocy do 147 kW (do 200 KM), wtedy gdy są używane jako spychacz, zgarniarka, koparka i inne maszyny
- *W 6. klasie kwalifikacji*
- obsługuje ładowarki o mocy większej niż 147 kW (ponad 200 KM), gdy są używane jako spychacz, zgarniarka, koparka i inne maszyny

2.4.4. Kwalifikacje niezbędne / preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

(PL) KIEROWCA OPERATOR WÓZKÓW JEZDNIOWYCH (WIDŁOWYCH)	(UA) KIEROWCA WÓZKA WIDŁOWEGO
POZIOM NQF –	POZIOM NQF –
<p>Dla wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia – ukończone 18 lat.</p> <p>Warunkiem koniecznym do podjęcia pracy w zawodzie jest posiadanie zaświadczenia kwalifikacyjnego organu właściwej jednostki dozoru technicznego, czyli uprawnień wydawanych przez Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego / Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego / Szefa Wojskowego Dozoru Technicznego. Uzyskuje je osoba, która zdała egzamin kwalifikacyjny (teoretyczny i praktyczny), przeprowadzany przez komisję Urzędu Dozoru Technicznego / Transportowego Dozoru Technicznego / Wojskowego Dozoru Technicznego.</p> <p>Dla wózków jezdniowych z napędem silnikowym innych niż wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia wymagane jest:</p> <p>Ukończenie 18 lat i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie zaświadczenia ukończenia odpowiedniego do rodzaju wózka jezdniowego szkolenia, potwierdzającego nabyte umiejętności, w oparciu o programy opracowane lub zatwierdzone przez Urząd Dozoru Technicznego lub do dnia 1 stycznia 2011 r. przez Ośrodek Doskonalenia Kadr w Mysłowicach (LUB) • posiadanie dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania pojazdami silnikowymi lub zespołami składającymi się 	<p>Ukończenie szkoły średniej i szkolenie w miejscu pracy.</p> <p>Bez wymagań dotyczących doświadczenia zawodowego.</p>

POZIOM NQF –	POZIOM NQF –
<p>z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy uzyskane na podstawie przepisów w sprawie wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami (LUB)</p> <ul style="list-style-type: none"> posiadanie zaświadczenia kwalifikacyjnego (do obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia) wydanego przez właściwą jednostkę dozoru technicznego <p>Dla wózków z ręcznym napędem wszystkich mechanizmów nie jest wymagane posiadanie dokumentu potwierdzającego kwalifikację. Wykształcenie co najmniej podstawowe.</p> <p>Ukończone 18 lat.</p> <p>Warunkiem koniecznym do podjęcia pracy w zawodzie jest posiadanie uprawnień UDT, czyli uprawnień wydawanych przez Urząd Dozoru Technicznego. Uzyskuje je osoba, która odbyła szkolenie i zdała egzamin państwowy (teoretyczny i praktyczny), przeprowadzany przez komisję Urzędu Dozoru Technicznego.</p>	
DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE	
<ul style="list-style-type: none"> Dla wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia – zaświadczenie kwalifikacyjne organu właściwej jednostki dozoru technicznego 	
DODATKOWE INFORMACJE	
<p>Do podjęcia pracy konieczne będzie zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do obsługi wózków widłowych.</p> <p>Niektórzy pracodawcy wymagają również zaświadczenia o pozytywnym przejściu badań psychotechnicznych.</p> <p>Dla wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uprawnienia UDT/TDT/WDT wydawane są 	<p>(UA) Kierowca wózka widłowego może uzyskać kolejne klasy kwalifikacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>II klasę kwalifikacji</i>, którą uzyskuje się w przypadku ukończenia szkoły średniej i szkolenia w miejscu pracy; bez wymagań dotyczących doświadczenia zawodowego <i>III klasę kwalifikacji</i>, którą uzyskuje się w przypadku ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej i kształcenia zawodowego; bez wymagań dotyczących doświadczenia zawodowego

DODATKOWE INFORMACJE

na określony czas (5 lub 10 lat). Po upływie tego czasu nie trzeba ponownie przystępować do egzaminu kwalifikacyjnego. Wystarczy **złożyć wniosek o przedłużenie okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego** (3 miesiące przed upływem terminu ważności) i oświadczenie osoby zainteresowanej przedłużeniem okresu ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego o wykonywaniu czynności w zakresie określonym w tym zaświadczeniu przez co najmniej 3 lata w okresie ostatnich 5 lat ważności zaświadczenia.

Obecnie istnieją 2 kategorie uprawnień na wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia:

- uprawnienia na wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem wózków z wysięgnikiem oraz wózków z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem. Okres **ważności nowo zdobytych uprawnień – 10 lat**
- uprawnienia na wózki jezdniowe podnośnikowe z wysięgnikiem oraz wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem. Okres **ważności nowo zdobytych uprawnień – 5 lat**

(LUB)

- ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej i szkolenia w miejscu pracy; dodatkowo, wymagane jest ukończenie zaawansowanego szkolenia i posiadanie doświadczenia zawodowego w zawodzie kierowcy, kierowca wózka widłowego 2. klasy – co najmniej 1 rok.
- *IV klasę kwalifikacji* – wymagane jest wykształcenie branżowe i szkolenie zawodowe oraz doświadczenie jako kierowca wózka widłowego 3. klasy – co najmniej 1 rok.
- *V klasę kwalifikacji* – wymagane jest wykształcenie branżowe i szkolenie zawodowe oraz doświadczenie jako kierowca wózka widłowego 4. klasy – co najmniej 1 rok.
- *VI klasę kwalifikacji* – wymagane jest wykształcenie branżowe i szkolenie zawodowe oraz doświadczenie jako kierowca wózka widłowego 5. klasy – co najmniej 1 rok.

2.4.5. Ścieżka uznawania kwalifikacji w ramach zawodu (PL) Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych)

Do wykonywania zadań zawodowych (PL) Kierowcy operatora wózków jezdniowych (widłowych) obowiązkowe jest posiadanie odpowiednich uprawnień UDT. Obywatel państwa trzeciego, w tym obywatel Ukrainy, uzyska dostęp do tego zawodu kiedy uzyska w Polsce stosowne uprawnienia (zob.2.4.4.)

UDT ([Urząd Dozoru Technicznego](#)) nie prowadzi szkoleń czy kursów na uprawnienia na wózki widłowe. Jest instytucją, która przeprowadza egzamin i nadaje uprawnienia.

Szkolenia takie prowadzą ośrodki szkolenia zawodowego.

PODSTAWY PRAWNE I INNE ŹRÓDŁA

European Training Foundation. (2023). *Comparison report of the European Qualifications Framework and the Ukrainian National Qualifications Framework*, na: <https://europa.eu/europass/system/files/2023-02/Comparison%20report%20final%20rev%2023-02-2023%20EN.pdf> (dostęp: 11.04.23).

DRP MRiPS (2023). *Klasyfikacja zawodów i specjalności*, na: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci> (dostęp: 20.03.23).

ENIC-NARIC Polska (2023). *Zagraniczne systemy kształcenia wyższego – Ukraina. Praktyczny przewodnik po uznawalności wykształcenia*, na: <https://nawa.gov.pl/images/OPRACOWANIA-2023/UKRAINA.pdf> (dostęp: 10.07.23).

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych) (834401). Informacja o zawodzie. (2018). Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy.

Kierowca operator wózków jezdniowych (widłowych). Wyszukiwarka opisów zawodów, na: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow> (dostęp: 19.05.23).

Magazynier. Wyszukiwarka opisów zawodów, na: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow> (dostęp: 19.05.23).

Magazynier (432103). Informacja o zawodzie. (2018). Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy.

Magazynier – logistyk. Wyszukiwarka opisów zawodów, na: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow> (dostęp: 19.05.23).

NAWA. *Nostryfikacja dyplomów ukończenia studiów*, na: <https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/informacje-dla-uczelninostryfikacja-dyplomow> (dostęp: 14.07.23).

OECD (2022). *How vocational education and training (VET) systems can support Ukraine*. <https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/how-vocational-education-and-training-vet-systems-can-support-ukraine-e8e86ce2/> (dostęp: 24.07.23)

Pracownik punktu skupu (432104). Informacja o zawodzie. (2018). Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy.

Pracownik punktu skupu. Wyszukiwarka opisów zawodów, na: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow> (dostęp: 19.05.23).

Punkt Koordynacyjny ds. Polskiej i Europejskiej Ramy Kwalifikacji. *Polska Rama Kwalifikacji (PRK) i Europejska Rama Kwalifikacji (ERK)*, na: <https://prk.men.gov.pl/polska-rama-kwalifikacji-prk-i-europejska-rama-kwalifikacji-erk/> (dostęp: 14.07.23).

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 stycznia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, Dz.U. 2023 poz. 183.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego, Dz.U. 2019 poz. 991.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, Dz.U. 2019 poz. 316.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu wózków jezdniowych z napędem silnikowym, Dz.U. 2018 poz. 47.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie upoważnienia Urzędu Dozoru Technicznego do uznawania kwalifikacji zawodowych, Dz.U. 2016 poz. 2299.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urzędów technicznych podlegających dozorowi technicznemu, Dz.U. 2012 poz. 1468.

Sławiński, S. (2017). *Słownik Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji*. Instytut Badań Edukacyjnych.

Technik-logistyka. Wyszukiwarka opisów zawodów, na: <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow> (dostęp: 19.05.23).

Ukraine—VET institutions. (2020). UNICEF. https://www.unicef.org/ukraine/media/5746/file/UNICEF_vocational2.pdf (dostęp: 24.07.23).

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Dz.U. 2022 poz. 583.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz.U. 2017 poz. 59.

Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz.U. 2016 poz. 64.

Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie ustawy o dozorcze technicznym, Dz.U. 2018 poz. 2518.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz.U. 1991 nr 95 poz. 425.

Źródła ukraińskie:

Класифікатор Професій <https://www.me.gov.ua/Profession/List?lang=uk-UA&id=d4162ef8-2771-4ac5-99ef-1d4b6f5336af&tag=KlasifikatorProfesii-Poshuk>

Міністерство Зовнішніх Економічних Зв'язків І Торгівлі України. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України 30.11.1999 N 918. ДОВІДНИК валіфікаційних характеристик професій працівників Випуск 65. Торгівля та громадське харчування <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0918204-99#Text>

Міністерство Праці Та Соціальної Політики України. Н а к а з. 29.12.2004 N 336. Про затвердження Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#Text>

Wiejska 12, 00-490 Warszawa
+48 22 538 91 03 • iomwarsaw@iom.int • www.iom.int